

Spoštovani starši!

Obveščamo vas, da so se na naši šoli pri otrocih pojavile gliste podančice. V primeru, da ste/boste pri svojem otroku opazili spodaj navedene znake, ustrezno ukrepajte.

V zvezi s tem vam prilagamo navodila.

Gliste pri otrocih

Okužbe z zajedavci so pogoste povsod po svetu. V našem zemljepisnem področju so najpogostejši povzročitelji glistavosti podančice in navadna glista. Pojavljajo se predvsem pri otrocih in mladostnikih. Človek se okuži z zaužitjem jajčec, največkrat z okuženo hrano in vodo, predmeti, onesnaženimi rokami.

Okužba s podančico

Podančica je najpogostejša glista, ki povzroča okužbo pri ljudeh. Gliste so belkaste barve, običajno se nahajajo v okolici zadnjične odprtine ali pa v iztrebku okužene osebe. Vidimo jih kot kratke bele nitke, ki se gibljejo. Gliste živijo v spodnjem delu tankega črevesa in v debelem črevesu. Samica običajno skozi zadnjično odprtino potuje v toplo in vlažno okolje zadnjičnih gub, kjer izleže ogromno število jajčec, ki jih s prostim očesom ne vidimo. Njeno potovanje povzroča značilno srbenje. Ker so jajčeca lepljiva, jih okužena oseba preko prstov zanese na različne predmete. Ker zadnjična odprtina srbi, se otrok po njej praska, jajčeca se prilepijo na prste, pod nohte, od koder lahko hitro pridejo nazaj v usta že okužene osebe ali jih okuženi zanese na predmete, s katerimi prihaja v stik (npr. igrače, miza, kljuke itd).

Znaki okužbe

Podančice vidimo v blatu kot en do dva milimetra dolge koščke nitke, ki se gibljejo. Najbolj značilen znak okužbe je hudo srbenje okoli zadnjika, ki je najbolj izrazito ponoči. Pojavljajo pa se lahko tudi bolečine v trebuhu, neredna prebava, nespečnost, nemiren spanec, slabost, hujšanje. Pri deklicah lahko glista potuje iz zadnjičnih gub v nožnico in povzroči vnetje nožnice (vaginitis). Zaradi srbenja lahko pride tudi do poškodbe kože in sluznice, zato so možne naknadne bakterijske okužbe. (1)

Okužba z navadno človeško glisto

Človek se okuži z zaužitjem jajčec iz zemlje, neposredno in posredno kot na primer z zaužitjem neoprane zelenjave, tudi pitjem onesnažene vode. Zemljo z jajčeci lahko zanesemo z obutvijo v bivalne prostore. Med ljudmi se okužba neposredno ne prenaša.

Znaki okužbe

V nasprotju s podančicami imajo človeške gliste videz deževnika. Če je glist malo, po navadi ni težav. Pri otrocih z glistami se pojavljajo bolečine v trebuhu, lahko imajo kolike, napenja jih ter imajo občasno drisko. Navadno so utrujeni in zaspani ter imajo kolobarje okoli oči. Pri dolgotrajni, nezdravljeni glistavosti otroci slabše napredujejo v razvoju. (1)

Zdravljenje in preprečevanje okužb

Otroka, za katerega sumimo, da ima gliste, mora pregledati zdravnik. Glistavost zdravimo z zdravili, ki jih predpiše zdravnik na zdravniški recept. V Sloveniji je dosegljivo zdravilo v obliki tablet, ki vsebuje učinkovino mebendazol (Vermox®). Mebendazol je antihelmintik iz skupine benzimidazolov in ima širok spekter delovanja. Zavira tvorbo mikrotubulov in zajedavcem prepreči izkoriščanje glukoze. Povzroči negibljevost in smrt zajedavcev, vendar je navadno potrebno več dni, da se izločijo iz prebavil. Pri uporabi priporočenih odmerkov in kratkotrajnem zdravljenju je mebendazol varno zdravilo. Zdravilo se lahko jemlje neodvisno od obroka hrane. V kolikor se zdravijo majhni otroci (starejši od enega leta), tableto zdrobimo in jo pomešamo s hrano ali z malo tekočine. (2)

Pomembno

Ob zdravljenju glistavosti z zdravili je **potrebno natančno upoštevati zdravnikova in farmacevtova navodila glede jemanja zdravil** (odmerek in dolžina jemanja). Natančno sledimo navodilom tudi o morebitnih ponovitvah odmerkov, na primer čez 14 dni, 3 tedne itd., saj bo le v tem primeru zdravljenje uspešno. Tako na primer pri okužbi s podančico prvi odmerek uniči odrasle zajedavce, ne pa jajčec, ki lahko povzročijo novo okužbo.

Pri okužbi s podančico je pomembno, da pri otroku čim bolj preprečimo praskanje okoli zadnjika. Pomagamo si tako, da otroka oblečemo pred spanjem v oblačila, preko katerih ne bo dosegel ritke.

Izrednega pomena je tudi **upoštevanje higienskih ukrepov** (temeljito umivanje rok s toplo tekočo vodo in milom po uporabi stranišča in pred jedjo, striženje nohtov na kratko, pranje posteljnine in spodnjega perila pri visokih temperaturah, pranje igrač, umivanje zadnjične odprtine), **ki jih morajo upoštevati vsi družinski člani** oz. člani skupine, v kateri se zdravljenje izvaja. **Sveže sadje in zelenjavo pred zaužitjem vedno dobro operimo.**

Viri:

1. NIJZ, Gliste-glistavost, 18.4.2016, <http://www.nijz.si/sl/gliste-glistavost>

2. PIL zdravila Vermox, dostop preko www.zdravila.net, 8.8.2016

Slovarček:

antihelmintik - zdravilo ali učinkovina, ki se uporablja za odstranjevanje črevesnih zajedavcev

Pripravila: Farmakoinformativna služba

Datum priprave informacije: september 2016